

*ANALIZA ZAPISÓW USTAWY O ZUŻYTYM SPRZĘCIE ELEKTRYCZNYM
I ELEKTRONICZNYM POD KATEM OBOWIĄZKU WYPOSAŻENIA ZAKŁADÓW
PRZETWARZANIA W SEPARATORY*

1. Cel i zakres opracowania

Celem niniejszego opracowania jest analiza ustawy z dnia 29 lipca 2005r. *o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz.U. Nr 180, poz. 1495) pod kątem obowiązku wyposażenia przedsięwzięć wskazanych przez ww. ustawę, w separatory substancji ropopochodnych, jako urządzeń redukujących a tym samym eliminujących zawartość substancji niebezpiecznych dla środowiska.

Z uwagi na rozległość praw i obowiązków wprowadzonych przez ww. ustawę, zakres opracowania obejmuje na wstępie omówienie ogólnych regulacji prawnych, szczegółowo natomiast skupiając się na rozporządzeniach wykonujących delegację ustawową artykułów mówiących o konieczności wyposażenia omawianych przedsięwzięć w separatory substancji ropopochodnych. Omawiane zagadnienia przedstawiono również w formie graficznej.

2. Akty prawne wykorzystane w opracowaniu

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. *o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz.U. Nr 180, poz. 1495);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia *o odpadach* (Dz.U. Nr 62, poz. 628 ze zmianami);
- Ustawa *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz.U. Nr 129, poz. 902);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku *w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. Nr 112, poz. 1206);
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2003r. Nr 207, poz. 2016 z późn. zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie*²⁾ (Dz.U. Nr 243, poz. 2063);

Analiza zapisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Ustawa *o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, zwana dalej UstawąS*), transponuje do prawa krajowego wymagania zawarte w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2002/96/WE z dnia 27 stycznia 2003r. *w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego*.

Głównym celem UstawyS* jest określenie zasad postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym (zwany dalej Sprzętem*), a zasadą przewodnią, jest podobnie jak w przypadku ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, zasada rozszerzonej

odpowiedzialności producenta za produkt, czyli w tym przypadku *wprowadzającego (producentów i importerów)*, na terytorium kraju Sprzęt*. Wobec tego, wprowadzający Sprzęt*, jednocześnie jest zobligowany do takiego jego projektowania, aby po zużyciu możliwy był odzysk, a w szczególności recykling powstających odpadów. UstawaS* bowiem w swoim założeniu ma zapewnić wysoki poziom selektywnego zbierania Sprzętu*, a w szczególności zebranie nie mniej niż 4kg Sprzętu* rocznie na mieszkańca.

UstawaS* określa wymogi postępowania ze zużytym Sprzętem*. W sprawach dotyczących postępowania ze Sprzętem* a nieuregulowanych w UstawieS*, stosuje się ustawę z dnia 27 kwietnia 2001r. *o odpadach* (Dz.U. Nr 62, poz. 628 ze zmianami) oraz wydane na jej podstawie rozporządzenia. Odwołanie do przepisów ustawy *o odpadach* dotyczy zarówno definicji, podstawowych zasad, jak i systemu zezwoleń oraz sposobu ewidencji odpadów.

Obowiązki nałożone w ustawie odnoszą się do przedsiębiorców:

- wprowadzających sprzęt,
- zbierających zużyty sprzęt,
- prowadzących zakłady przetwarzania,
- prowadzących działalność w zakresie recyklingu,
- prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku,
- organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz do osób fizycznych użytkujących sprzęt gospodarstwa domowego

UstawaS* wprowadza nowe pojęcia - *wprowadzającego sprzęt* oraz *zbierającego sprzęt*. *Wprowadzającym sprzęt* jest przedsiębiorca, który produkuje i sprzedaje sprzęt pod własnym oznaczeniem, sprzedaje pod własnym oznaczeniem sprzęt wyprodukowany przez innego przedsiębiorcę, prowadzi działalność związaną z importem lub wewnątrzwspólnotowym nabyciem sprzętu. I tu już pojawia się problem z interpretacją pojęcia "*pod własnym oznaczeniem*". Bowiem Główny Inspektor Ochrony Środowiska rozumie to pojęcie w ten sposób, iż przedsiębiorca sprzedaje czy/lub produkuje sprzęt pod własną nazwą (czyli nazwą jego firmy). Natomiast Ministerstwo Środowiska a wraz z nim niektóre organy administracji jest zdania, że "*pod własnym oznaczeniem*" oznacza tożsamość co "*we własnym imieniu*". Pierwsza interpretacja oczywiście wydaje się bardziej logiczna. Gdyby przecież prawodawca chciał wprowadzić tak szeroką definicję wprowadzającego sprzęt, napisałby wprost, że wprowadzającym jest ten kto produkuje i sprzedaje we własnym imieniu.

Obowiązki wprowadzającego Sprzęt

- umieszczanie numeru rejestrowego na fakturach i innych dokumentach sporządzanych w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej; obowiązek ten należy wypełniać od 1 października 2006r.,
- dołączanie do sprzedawanego sprzętu informacji o zakazie umieszczania Sprzętu* łącznie z innymi odpadami, potencjalnych skutkach dla środowiska i zdrowia ludzi, masie sprzętu,

- odpowiednie oznakowanie produktu (przekreślony koszt),
- sporządzanie informacji dla GIOŚ (do 15 dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym nastąpiło wprowadzenie sprzętu) o ilości wprowadzonego sprzętu z podziałem na grupy i rodzaje i wyszczególnieniem danych o masie i rodzaju baterii i akumulatorów,
- opracowanie informacji, przeznaczonej dla prowadzących zakłady przetwarzania, dotyczącej ponownego użycia i przetwarzania Sprzętu* w terminie 12 miesięcy od dnia wprowadzenia nowego typu sprzętu (ustawa szczegółowo określa co powinna zawierać taka informacja),
- zorganizowanie i sfinansowanie odbierania od prowadzących punkty zbierania, zakłady przetwarzania, odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania Sprzętu*,
- zapewnienie zbierania Sprzętu* przeznaczonego dla gospodarstw domowych.

Wprowadzający sprzęt zobowiązany jest również do osiągnięcia określonych w UstawieS* poziomów odzysku – obowiązuje od 2008r. (Polska wynegocjowała 2-letni okres przejściowy dla wypełnienia tego obowiązku), oraz do sporządzenia i przedłożenia Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska do 30 dnia miesiąca następującego po kwartale, sprawozdania o masie zużytego sprzętu zebranego, poddanego przetwarzaniu, odzyskowi, w tym recyklingowi, oraz unieszkodliwianiu a do dnia 31 marca po roku, w którym nastąpiło zebranie lub odzysk, w tym recykling, zużytego sprzętu, sprawozdania o osiągniętych poziomach zbierania, odzysku i recyklingu zużytego sprzętu.

Zobowiązany jest również zapewnić sieć *zakładów przetwarzania* o zdolnościach przetwórczych umożliwiających przetworzenie zebranego zużytego sprzętu, obejmującą terytorium kraju, na podstawie umów z prowadzącymi zakłady przetwarzania wpisanymi do rejestru. Wprowadzający sprzęt zobowiązany jest do sporządzenia i przedłożenia Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, wykazu zakładów przetwarzania, które tworzyły jego sieć zakładów przetwarzania.

Zbierający Sprzęt

UstawaS* wprowadza również pojęcie **zbierającego Sprzęt**. Jest nim prowadzący punkt zbierania zużytego sprzętu, w tym sprzedawca detaliczny i hurtowy, oraz gminna jednostka organizacyjna prowadząca działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych i przedsiębiorca posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów komunalnych. W myśl Ustawy* sprzedawcą detalicznym jest przedsiębiorca, który w ramach wykonywanej działalności gospodarczej zbywa sprzęt w celu użytkowania tego sprzętu. Sprzedawcą hurtowym jest natomiast przedsiębiorca, który w ramach wykonywanej działalności gospodarczej zbywa sprzęt w celu jego dalszej sprzedaży.

Każdy zbierający zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny musi się zarejestrować aż w trzech rejestrach prowadzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, prezydenta miasta/burmistrza/wójta i starostę. Wniosek o wpis do rejestru GIOŚ należy złożyć przed podjęciem działalności gospodarczej.

Obowiązki zbierającego Sprzęt*

Ustawa nakłada następujące obowiązki na zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny:

- selektywne zbieranie zużytego sprzętu
- nieodpłatne przyjmowanie zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych
- przekazywanie zebranego sprzętu prowadzącemu zakład przetwarzania
- przekazywanie informacji wójtowi/burmistrzowi/prezydentowi miasta, na terenie którego działa swoich danych, adresów punktów zbierania i sprzedaży sprzętu
- sporządzanie dla GIOŚ sprawozdania o masie zebranego i przekazanego do zakładu przetwarzania sprzętu (w terminie do 30. dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym zebrano sprzęt).

Sprzedawcy detaliczni i hurtowi sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych, zostali zobowiązani również do:

- umieszczenia w punkcie sprzedaży informacji o punktach zbierania zużytego sprzętu
- dołączaniu do sprzedawanego sprzętu informacji o zakazie umieszczania zużytego sprzętu łącznie z innymi odpadami
- odpowiedniego oznakowania takiego sprzętu
- nieodpłatnego przyjęcia zużytego sprzętu przy sprzedaży w ilości nie większej niż sprzedawany nowy sprzęt tego samego rodzaju
- nieodpłatnego przekazania przyjętego zużyty sprzęt zakładowi przetwarzania lub sprzedawcy hurtowemu

Zakłady przetwarzania Sprzętu*

Zasadniczą rolę w systemie gospodarowania Sprzętem* odgrywają **zakłady przetwarzania**, których obowiązki w tym zakresie określone są w rozdziale 7 UstawyS*.

Zakłady przetwarzania, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 16 UstawyS* są to instalacje, obiekty budowlane lub jego części, w których prowadzone jest przetwarzanie zużytego sprzętu elektrycznego lub elektronicznego, w tym demontaż, obejmujący usunięcie z tego sprzętu składników niebezpiecznych, materiałów i części składowych, określonych w załączniku nr 2 do Ustawy*. Należy podkreślić, iż demontaż Sprzętu*, może odbywać się tylko i wyłącznie w zakładach przetwarzania odpadów.

Obowiązki prowadzących zakłady przetwarzania Sprzętu*

Zgodnie z art. 43 UstawyS* prowadzący *zakład przetwarzania* winien zapewnić bezpieczne dla środowiska i zdrowia ludzi przetwarzanie Sprzętu* oraz powstających w wyniku ich demontażu odpadów oraz niezwłocznie po jego przyjęciu osunąć składniki niebezpieczne, materiały i części składowe, określone w załączniku nr 2 do UstawyS*.

Jest to możliwe po spełnieniu wymagań technicznych i organizacyjnych, które precyzują art. 45 i 46 UstawyS*, a jednym z warunków jest posiadanie separatora substancji ropopochodnych:

Art. 45.

Miejsce, w którym prowadzący zakład przetwarzania magazynuje zużyty sprzęt, powinno być wyposażone w:

1) nieprzepuszczalne podłoża wraz z urządzeniami do usuwania wycieków, separatorem cieczy oraz odstojnikiem i odolejaczem, o ile w czasie magazynowania może nastąpić wyciek;

2) zadaszenie zapobiegające oddziaływaniu czynników atmosferycznych;

3) zabezpieczenie uniemożliwiające dostęp osobom postronnym.

Art. 46.

Zakład przetwarzania powinien być wyposażony w:

1) urządzenie ważące do ustalenia masy odpadów;

2) magazyn na zdemontowane części składowe przeznaczone do ponownego użycia;

3) pojemniki do magazynowania baterii, kondensatorów zawierających PCB w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 12 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach oraz innych odpadów zawierających składniki niebezpieczne, o ile w procesie przetwarzania powstają takie odpady;

4) nieprzepuszczalne podłoża wraz z urządzeniami do usuwania wycieków, separatorem cieczy oraz odstojnikiem i odolejaczem, o ile w procesie przetwarzania może nastąpić wyciek;

5) urządzenia zapewniające oczyszczenie wód opadowych i roztopowych w stopniu określonym w art. 41, 45 i 45a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229, z późn. zm.)

Jak wynika z treści przytoczonych artykułów miejsce demontażu oraz magazynowania zużytego Sprzętu* musi być wyposażone m. in. **w separator cieczy**, o ile w procesie jego demontażu lub na etapie magazynowania, możliwy jest wyciek. Separator może być również wykorzystywany do oczyszczania wód opadowych i roztopowych z terenu zakładu, czego wymaga art 46.5. UstawyS*. Warunki techniczne sprawdzane są podczas kontroli, przed wydaniem stosownych decyzji w zakresie gospodarki odpadami, przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Wymagania formalne dla zakładów przetwarzania zużytego sprzętu

Decyzje wymagane przed rozpoczęciem budowy lub przystosowywania istniejącego obiektu na potrzeby zakładu przetwarzania zużytego sprzętu oraz decyzje w zakresie gospodarki odpadami

Decyzje wymagane przed rozpoczęcie budowy zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego są identyczne jak w przypadku stacji demontażu (oba przedsięwzięcia są zakładami przetwarzania).

Również *decyzje w zakresie gospodarki odpadami* nie różnią się zasadniczo od tych uzyskiwanych przez stacje demontażu, z tym tylko wyjątkiem, iż w tym przypadku w decyzji umieszcza się dodatkowo numer i nazwę grupy oraz rodzaju sprzętu poddawanego odzyskowi, określonych w załączniku nr 1 do ustawy *o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym*.

Przedsiębiorcy, którzy prowadzili działalność w zakresie demontażu Sprzętu* przed wejściem w życie Ustawy*, winni byli w terminie 6 m-cy (czyli do 21 kwietnia br.), dostosować warunki techniczne zakładu oraz posiadane decyzje w zakresie gospodarki odpadami do obowiązującego prawa. Jeżeli prowadzący zakład nie wystąpił z takim wnioskiem, organ który wydał uprzednio decyzję, mógł z urzędu, bez odszkodowania, stwierdzić wygaśnięcie tej decyzji.

Wymagania formalne dla zainstalowania separatora substancji ropopochodnych w zakładach przetwarzania odpadów:

a) Wg ustawy z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2003r. Nr 207, poz. 2016 ze zm.), zwanej dalej PrBud.

Formalności budowlane związane z zamontowaniem separatora różnią się w zależności od tego, czy zakład istnieje i konieczne jest dostosowanie jego warunków technicznych i organizacyjnych do wymogów narzuconych przez omawiane ustawy, czy też planuje się go dopiero wybudować. Dlatego na wstępie omówiony zostanie przypadek budowy zakładu przetwarzania od podstaw (z pominięciem formalności wymaganych przez ustawę - Prawo ochrony środowiska, co szczegółowo zostało wyjaśnione wcześniej), a następnie formalności budowlane przy zamontowaniu separatora w obiekcie już istniejącym.

I. Formalności budowlane pod względem zamontowania separatora, w przypadku budowy zakładu przetwarzania od podstawy, nie wymagają oddzielnych ani specjalnych procedur. *Informacja o zainstalowaniu separatora* musi znaleźć się w *projekcie budowlanym* zakładu, który dołącza się do *wniosku o wydanie pozwolenia na budowę*. Wniosek ten składa się w starostwie powiatowym w wydziale architektury i budownictwa (nazwa może różnić się w poszczególnych powiatach), zazwyczaj na gotowym formularzu, który można dostać w tym urzędzie. Należy zaznaczyć, iż urzędy udostępniają gotowe formularze tylko po to aby ułatwić załatwianie spraw petentom. Na terenie całego kraju można składać wnioski napisane na podstawie przepisów ustawy Prawo budowlane.

Do wniosku o wydanie pozwolenia na budowę zakładu przetwarzania należy dołączyć:

1. Cztery egzemplarze **projektu budowlanego** (w oprawionych egzemplarzach), na który składają się następujące elementy:

a) **projekt zagospodarowania działki lub terenu** sporządzony na aktualnej mapie, określający granice działki lub terenu, usytuowanie, obrys i układy istniejących i projektowanych obiektów budowlanych, sieci uzbrojenia terenu, sposób odprowadzania lub oczyszczania ścieków (zainstalowanie separatora), układ komunikacyjny i układ zieleni - ze wskazaniem charakterystycznych elementów, wymiarów, rzędnych i wzajemnych odległości obiektów, w nawiązaniu do istniejącej i projektowanej zabudowy terenów sąsiednich;

b) **projekt architektoniczno-budowlany** określający funkcję, formę i konstrukcję obiektu budowlanego, jego charakterystykę energetyczną i ekologiczną oraz proponowane niezbędne rozwiązania architektoniczne, konstrukcyjne i instalacyjne, a także materiałowe;

c) stosownie do potrzeb, **oświadczenia zakładów** o zapewnieniu dostaw energii, wody, ciepła i gazu, odbioru ścieków oraz o warunkach przyłączenia obiektu do sieci (trzeba wcześniej uzyskać warunki przyłączenia do sieci kanalizacyjnej - tzn. przyłącza kanalizacyjnego a następnie zlecić wykonanie projektu przyłącza zgodnie z tymi warunkami i uzgodnić go w Zakładzie Uzgadniania Dokumentacji), a także **zarządcy drogi** o dostępie do drogi publicznej;

d) w zależności od potrzeb, **wyniki badań geologiczno-inżynierskich**

Projekt budowlany musi być podpisany przez mającego odpowiednie uprawnienia projektanta, członka Izby Architektów.

2. Opinie, uzgodnienia, pozwolenia wymagane przepisami szczególnymi (np.: projekt zakładu przetwarzania trzeba uzgodnić z sanepidem, inspektorem do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych - oraz z inspekcją pracy, jeśli będą w nim stanowiska pracy);

3. Aktualne zaświadczenie o przynależności projektanta do odpowiedniej izby samorządu zawodowego (na przykład regionalnej izby architektów);

4. Oświadczenie o posiadanym przez inwestora prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane (wzór otrzymamy w urzędzie);

5. Decyzję o warunkach zabudowy, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (to znaczy gdy nie ma planu miejscowego; gdy plan jest, nie jest potrzebna decyzja, nie trzeba też dołączać wypisu i wyrys z planu, gdyż urzędnicy powinni dysponować takim planem).

Decyzje o pozwoleniu na budowę **wydaje starosta**, zaś w miastach na prawach powiatu - **prezydent miasta**. Oprócz inwestora otrzymają ją także właściciele sąsiednich nieruchomości, które znajdują się w obszarze oddziaływania planowanej inwestycji.

Odwwołanie od decyzji wnosi się do **wojewody** - ale za pośrednictwem organu, który wydał pozwolenie - w terminie 14 dni od jej otrzymania.

Z kolei na decyzję wojewody można wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego w terminie 30 dni od otrzymania decyzji organu II instancji.

Pozwolenie na budowę jest wydawane bezterminowo (można budować dziesięć lat i dłużej), **ale budowę trzeba rozpocząć w ciągu dwóch lat**, w przeciwnym razie decyzja wygaśnie. Przerwa w budowie dłuższa niż dwa lata również skutkuje wygaśnięciem decyzji.

II. Formalności budowlane pod względem zamontowania separatora, w przypadku istniejącego zakładu przetwarzania odpadów, są stosunkowo niekłopotliwe.

W przypadku gdy zakład podłączony jest do kanalizacji ogólnospławnej, zamontowanie separatora nie wymaga pozwolenia na budowę. Instalowanie separatora odbywa się na podstawie zgłoszenia (art. 30 ustawy PrBud). Jest to tzw. montaż na obiekcie budowlanym urządzenia.

Zamiar przeprowadzania robót budowlanych, czyli zamontowania separatora zglaszamy w starostwie powiatowym na urzędowym formularzu.

W zgłoszeniu należy określić rodzaj, zakres oraz sposób wykonywania robót budowlanych (czyli zamontowania separatora, mogą to być np.: dokumenty potwierdzające zawarcie umowy na wykonanie planowanych robót ze specjalistyczną firmą zajmującą się takimi usługami), jak również podać termin rozpoczęcia prac.

Do zgłoszenia dołączamy:

- oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane,
- w zależności od potrzeb, odpowiednie szkice lub rysunki – nie jest to wymagane obligatoryjnie, jedynie organ może wezwać do uzupełnienia wniosku właśnie w postaci szkiców i rysunków, które można wykonać samemu), a także pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami (na przykład uzgodnienia z zarządcą drogi, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach – w przypadku uzyskiwania zmiany sposobu użytkowania obiektu),
- projekt zagospodarowania działki wraz z opisem technicznym instalacji, wykonanym przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane oraz uzgodniony z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń pożarowych.

Do wykonania prac związanych z zainstalowaniem separatora można przystąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia właściwy organ nie wniesie w drodze decyzji sprzeciwu, ale nie później niż po upływie dwóch lat od określonego w zgłoszeniu terminu ich rozpoczęcia. Odmowa Zgody na wykonanie ww. robót następuje w drodze decyzji administracyjnej od której przysługują środki odwoławcze.

b) Wg ustawy - Prawo wodne

W zakładach przetwarzania odpadów w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz pojazdów wycofanych z eksploatacji mogą powstać następujące rodzaje ścieków:

1. ścieki socjalno-bytowe,
2. ścieki przemysłowe (technologiczne),
3. ścieki deszczowe (wody opadowe i roztopowe z terenów utwardzonych Zakładu).

Ścieki socjalno – bytowe zazwyczaj odprowadzane są bezpośrednio do lokalnej kanalizacji sanitarnej i dalej za pośrednictwem miejskiej kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków, na podstawie zawartej umowy z zarządcą wodociągów miejskich.

Natomiast bezpośrednio z prowadzoną działalnością, związane jest wytwarzanie ścieków deszczowych oraz przemysłowych.

Ścieki deszczowe

Zgodnie z definicją *ścieki deszczowe* są to wody opadowe lub roztopowe ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych, w tym z centrów miast, terenów przemysłowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów o trwałej nawierzchni. Ścieki deszczowe można odprowadzać do środowiska lub kanalizacji deszczowej (zabronione jest odprowadzanie wody deszczowej do kanalizacji sanitarnej!).

Postępowanie z wodami opadowymi regulują następujące podstawowe akty prawne:

1. ustawa z dnia 18 lipca 2001r. *Prawo wodne* (Dz.U. Nr 115, poz. 1229 ze zmianami),
2. ustawa 7 czerwca 2001r. *o zbiorowym zaopatrzeniu i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (tekst jednolity z 12 czerwca 2006r. Dz. U. Nr 72, poz. 747),
3. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006r. *w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego* (Dz. U. Nr 137, poz. 984),
4. rozporządzenie Rady Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. *w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z dnia 15 czerwca 2002r. Nr 75, poz. 690).

W przypadku deszczówki z dachów, wody opadowe nie będą różnić się jakością od składu typowego deszczu i mogą być odprowadzane bez problemów, z pominięciem separatora, do wód lub do gruntu.

W przypadku powierzchni utwardzonej ilość zanieczyszczeń dostających się do wód opadowych z terenu Zakładu, zależy głównie od zanieczyszczenia atmosfery w obrębie Zakładu, rodzaju nawierzchni dróg wewnętrznych i placów, w przypadku stacji demontażu – sposobu magazynowania zużytych pojazdów, intensywności ruchu kołowego i pieszego, sposobu walki z gołoledzią, ilością terenów zielonych oraz intensywności i czasu trwania opadu, jak również długości okresu, jaki upłynął od opadu poprzedniego.

Dlatego w myśl § 19.1. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006r. *w sprawie minimalnych warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego*, wody roztopowe i opadowe ujęte w szczelne, otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne z powierzchni szczelnej terenów przemysłowych, placów parkingów i dróg, ..., o natężeniu przepływu, co najmniej 15l/s na hektar powierzchni szczelnej powinny być oczyszczone przed wprowadzeniem do wód lub do ziemi w taki sposób, aby:

- w odpływie zawartość zawieszin ogólnych nie była większa niż 100 mg/l,
- w odpływie zawartość substancji ropopochodnych nie była większa niż 15 mg/l.

Dlatego przedsiębiorcy prowadzący Zakłady przetwarzania, winni zbierać ścieki deszczowe systemem kanalizacji deszczowej i kierować je na osadnik a następnie do separatora substancji ropopochodnych (zgodnie z rozporządzeniami wykonawczymi, co zostało omówione już wcześniej), w celu obniżenia w ściekach zawartości substancji ropopochodnych i zawieszin, do wartości wymaganych przez prawo.

Ścieki deszczowe, podczyszczone w separatorze można odprowadzać odpłatnie do kanalizacji deszczowej na podstawie zawartej umowy z przedsiębiorstwem wodno-kanalizacyjnym.

Na odprowadzanie ścieków deszczowych po separatorze do środowiska, czyli do ziemi lub wody, Zakład przetwarzania musi uzyskać pozwolenie wodno-prawne od Wojewody.

Obowiązki związane z pozwoleniem wodno-prawnym w tym monitorowanie

Reasumując, obowiązkiem właściciela instalacji przeznaczonej do zbierania i odprowadzania ścieków deszczowych do środowiska jest:

- wystąpienie do Wojewody o wydanie pozwolenia wodno-prawnego na odprowadzanie ścieków deszczowych do środowiska (ziemia/woda),
- niedopuszczenie do wycieków substancji ropopochodnych bezpośrednio, bez oczyszczenia, do kanalizacji deszczowej,
- przestrzegania warunków określonych w pozwoleniu wodno-prawnym, oraz przepisach prawnych dotyczących odprowadzania wód opadowych,
- utrzymanie we właściwym stanie urządzeń oczyszczających ścieki deszczowe,
- okresowe kontrole i przeglądy separatora,
- prowadzenie przez Zakład co najmniej dwa razy do roku, przeglądów eksploatacyjnych urządzeń oczyszczających (eksploatacja powinna być zgodna z zaleceniami zawartymi w instrukcji obsługi i konserwacji urządzeń oczyszczających, a czynności z tym związane odnotowane w zeszycie eksploatacji).

Ścieki przemysłowe

Na terenach zakładów przetwarzania powstają również ścieki przemysłowe z miejsc demontażu odpadów. Miejsca takie winny być wyposażone w system ujmowania odcieków kierowanych do separatora substancji ropopochodnych, celem ich podczyszczenia. Ścieki przemysłowe po separatorze w świetle wymagań *Prawa wodnego*, mogą być odprowadzane do:

1. kanalizacji miejskiej,
2. wody (cieku naturalnego),
3. zbiornika bezodpływowego.

Ad. 1. Obowiązkiem prowadzącego Zakład przetwarzania w przypadku zamiaru odprowadzania ścieków przemysłowych do kanalizacji miejskiej jest :

- wystąpienie do Wojewody o wydanie pozwolenia wodno-prawnego na odprowadzanie ścieków przemysłowych do kanalizacji miejskiej,
- podpisanie umowy z przedsiębiorstwem wodno-kanalizacyjnym na wprowadzanie ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych,
- przestrzeganie warunków określonych w pozwoleniu wodno-prawnym oraz przepisach prawnych dotyczących odprowadzania ścieków do kanalizacji, czyli postępowanie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (tekst jednolity z 12 czerwca 2006r. Dz. U. Nr 72, poz. 747), oraz rozporządzeniem Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006r. *w sprawie realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych* (Dz. U. z 2006r. Nr 136, poz. 964), załącznika nr 1 i 2.

Wymienione wyżej rozporządzenie nie wyznacza limitów BZT₅, ChZT, zawiesiny, fosforu i azotu ogólnego. Jednocześnie natomiast zastrzega, że zakres wskaźników zanieczyszczenia i ich wartości oraz maksymalna wartość strumienia objętości ścieków przemysłowych w zależności od specyfiki tych ścieków ustala przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, uwzględniając warunki pozwoleń wodno-prawnych oraz uwzględniając ilość ścieków przemysłowych odprowadzanych do kanalizacji Przedsiębiorstwo może ustalić inne niż w załączniku do rozporządzenia wskaźniki.

- ograniczenie lub eliminacja substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska określonych w odrębnych przepisach, no.: rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006r. *w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego*,
- równomierne odprowadzanie ścieków, odpowiednio do przepustowości kanałów,
- udostępnianie właścicielowi kanalizacji niezbędnych danych o rodzaju i wielkości prowadzonej działalności, stosowanych procesach technologicznych oraz gospodarce ściekowej w zakładzie,
- niedopuszczenie do rozcieńczania ścieków przemysłowych wodą w celu uzyskania dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń,
- prowadzenie pomiaru ilości i jakości ścieków odprowadzanych do kanalizacji,
- powiadamianie o każdej awarii o każdej awarii powodującej zrzut niebezpiecznych substancji do urządzeń kanalizacyjnych.

Ad.2. Obowiązkiem prowadzącego Zakład przetwarzania w przypadku zamiaru odprowadzania ścieków przemysłowych do wody jest uzyskanie od Wojewody pozwolenia wodno-prawnego, na wprowadzanie ścieków podczyszczonych w separatorze do cieku naturalnego. Oczywiście jest to możliwe tylko i wyłącznie wtedy, jeżeli wody po separatorze spełniają warunki określone w odpowiednich rozporządzeniach wykonawczych.

Ad. 3. Obowiązkiem prowadzącego Zakład przetwarzania w przypadku zamiaru odprowadzania ścieków przemysłowych po separatorze do zbiornika bezodpływowego jest podpisanie umowy na wywóz ścieków z oczyszczalnią (lub uprawnionym podmiotem, który

działa w imieniu z oczyszczalni ścieków). Jednak warto zwrócić uwagę, iż w przypadku możliwości podłączenia się Zakładu do kanalizacji miejskiej, w planach zagospodarowania przestrzennego, wprowadzany jest zapis o zakazie odprowadzania ścieków przemysłowych do zbiorników bezodpływowych z jednoczesnym nakazem podłączenia się do istniejącej kanalizacji miejskiej.

Procedurę uzyskiwania wymaganych pozwoleń w formie graficznej przedstawiono w załączniku Nr 2 do niniejszego opracowania.

PODSUMOWANIE

Ustawa o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym nałożyła szereg obowiązków na prowadzących oraz zamierzających dopiero rozpocząć działalność w zakresie przetwarzania odpadów.

Przedsiębiorcy, którzy prowadzili działalność w przedmiotowym zakresie, przed wejściem w życie nowych regulacji prawnych muszą dostosować warunki techniczne i organizacyjne w swoich zakładach, do wymagań narzuconych przez ww. ustawy. Jest to warunek konieczny do uzyskania decyzji administracyjnych z zakresu ochrony środowiska, na podstawie których przedsiębiorcy mogą prowadzić swoją działalność. Jak wynika z analizowanych w opracowaniu przepisów, jednym z najważniejszych urządzeń w zakładach przetwarzania jest separator substancji ropopochodnych, dlatego też znajomość przepisów prawa, m. in. Prawa budowlanego, Prawa wodnego czy Prawa ochrony środowiska, może w dużym stopniu ułatwić formalności związane z jego zamontowaniem oraz uzyskaniem decyzji zezwalających na jego funkcjonowanie, czemu miało służyć niniejsze opracowanie.

Załączniki:

- Schemat wymagań formalno-prawnych dla instalacji separatora w zakładach przetwarzania odpadów wg ustawy Prawo budowlane
- Schemat wymagań formalno-prawnych w zakresie odprowadzania ścieków powstających w wyniku funkcjonowania zakładów przetwarzania wg ustawy Prawo Wodne